คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เปิดวงเสวนา
“โรดแมปสิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย”
มองผ่านอดีตสู่ประตูเลือกตั้งครั้งใหม่ ไม่ว่ารัฐบาลรูปแบบใด ต้องคุ้มครองสิทธิประชาชน

๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔ นับตั้งแต่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดแรก ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กระทั่งปัจจุบันล่วงเลยมา ๑๗ ปี ในโอกาสวันครบรอบการสถาปนาองค์กร กสม. เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ นี้ มีการจัดเสวนาหัวข้อ “โรดแมป : สิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย” โดยมีการแลกเปลี่ยนประเด็นที่น่าสนใจจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ในช่วงเวลาที่บริบทของสังคมไทยกำลังเปลี่ยนผ่านไปสู่การเลือกตั้ง ดังนี้

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดวงเสวนาว่า ตลอดช่วงระยะเวลา ๑๗ ปี ที่ กสม. จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เรื่องสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยนับว่ามีความก้าวหน้ามากพอสมควร กระทั่งมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก็ปรากฏคำปรารภในรัฐธรรมนูญซึ่งกล่าวอ้างถึงเรื่องหลักสิทธิมนุษยชนโดยระบุว่าเป็นหลักการหนึ่งที่จะใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติ นอกจากนั้นในมาตราแรก ๆ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังกล่าวถึงเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสรีภาพ และความเสมอภาค แม้จะยังไม่ได้อธิบายว่าสิ่งเหล่านี้คือสิทธิมนุษยชนหรือไม่ แต่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ก็ได้ยกสถานะของ กสม. ให้เป็นหนึ่งในองค์กรอิสระ (จากเดิมที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ บัญญัติให้เป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ) โดยกำหนดให้ กสม. มีกระบวนการสรรหาที่หลากหลายและมีหน้าที่หนึ่งที่เพิ่มเติมเข้ามาคือ การชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ยังมีบางประเด็นที่เป็นปัญหาและขัดแย้งกันระหว่างบททั่วไปกับบทเฉพาะกาล เช่น ในบททั่วไปกำหนดเรื่องจำนวนสมาชิกวุฒิสภาไว้ ๒๐๐ คน แต่ในบทเฉพาะกาลกำหนดไว้ถึง ๒๕๐ คน ซึ่งมีที่มาค่อนข้างจะผูกขาดโดยองค์กรหนึ่งซึ่งไม่ได้มาจากระบบหลักทั่วไป แล้วยังกำหนดให้มีสมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ๖ คน จาก ๒๕๐ คน ทำให้เกิดคำถามว่าเรื่องเหล่านี้เหมาะสมหรือไม่ และจะขัดแย้งกับการที่เราจะเดินไปบนเส้นทางประชาธิปไตยหรือไม่

“นอกจากนี้ หมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ได้กำหนดถึงการปฏิรูปประเทศโดยมีแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งใช้บังคับแล้วนั้น **ปัญหาคือยุทธศาสตร์ชาติกำหนดโดยใคร และยุทธศาสตร์ที่มีผลผูกพันกับประชาชนและประเทศชาติยาวนานถึง ๒๐ ปี นั้น จะขัดแย้งกับหลักประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนหรือไม่”**

ศาสตราจารย์กิตติคุณ วิทิต มันตาภรณ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า หากย้อนกลับไปดูประวัติศาสตร์ของรัฐธรรมนูญไทย เรื่อง “สิทธิมนุษยชน” ปรากฏครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ซึ่งมีการบัญญัติเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ โดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อ่านต่อหน้า ๒

สารบัญ

๑ เปิดวงเสวนา “โรดแมปสิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย” มองผ่านอดีตสู่ประตูเลือกตั้งครั้งใหม่ ไม่ว่ารัฐบาลรูปแบบใด ต้องคุ้มครองสิทธิประชาชน
๒ มุมสะท้อน
๔ มนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน : ศึกษาจากกรณีปฏิบัติการช่วยเหลือ “๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า”
๖ หมูป่า ๑๓ ชีวิตกับสิทธิที่จะมีชีวิตรอด
๗ ภาพกิจกรรม
๘ ประกาศ ๕ ลักษณะสื่อไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ - นักวิชาชีพสื่อห่วงจำกัดสิทธิในการทำหน้าที่

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑

มุมสะท้อน

ในโอกาสวันสถาปนาองค์กร คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ครบรอบ ๑๗ ปี ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มุมมองสิทธิ์ฉบับนี้ขอนำเสนอสาระจากการเสวนาในโอกาสดังกล่าว เรื่อง **"โรดแมป : สิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย"** จากมุมมองของวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในภาควิชาการและการเมืองต่อบริบทสังคมไทยปัจจุบันที่กำลังก้าวไปสู่การเลือกตั้ง

ต่อด้วยบทความแสดงทัศนะในแง่มุมสิทธิมนุษยชน กรณีทีมฟุตบอลเยาวชน **"หมูป่าอะคาเดมีแม่สาย" ๑๓ ชีวิต** ประสบเหตุติดในถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย นำไปสู่ปฏิบัติการกู้ภัยช่วยเหลือชีวิตเพื่อนมนุษย์ร่วมกันของทีมช่วยเหลือนานาชาติอย่างไร้พรมแดน และถือเป็นบทเรียนทรงคุณค่าที่ทำให้สังคมไทยได้หวนกลับมาฉุกคิดเรื่องสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิของเยาวชนและครอบครัว

ปิดท้ายด้วยข่าวสถานการณ์แวดวงสื่อสารมวลชน **กรณีประกาศคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เรื่อง กำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๑** ซึ่งทำให้เกิดข้อห่วงกังวลจากสื่อมวลชนต่อการถูกจำกัดสิทธิ เสรีภาพและการทำหน้าที่ภายใต้กรอบของรัฐ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวัส ติงสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง
นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
นางอังคณา นีละไพจิตร
นางเตือนใจ ดีเทศน์
นายชาติชาย สุทธิกลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ

รองเลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สมนึก
นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
นายโสพล จริงจิตร

"มุมมองสิทธิ์" เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญผู้สนใจส่งความคิดเห็นและบทความเพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาลงพิมพ์ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **"มุมมองสิทธิ์"** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่บังคับใช้ในเวลานั้น ได้นิยามศัพท์ "สิทธิมนุษยชน" ว่าหมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๗ ฉบับ

อย่างไรก็ดี เมื่อกล่าวถึงสิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย สำหรับประเทศไทย อุปสรรคและข้อท้าทายในมุมสังคมโลกยังมีหลายประการ เช่น เรื่องการนิรโทษกรรมตนเองของผู้นำทางการเมือง การเลื่อนการเลือกตั้ง การจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงออกและการรวมกลุ่ม โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ (การหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) และมาตรา ๑๑๖ (การยุยงปลุกปั่น) การบังคับใช้โทษประหารชีวิตในรอบ ๙ ปี ทั้งที่ให้สัญญากับประชาคมโลกว่าจะยุติการประหาร หรือ การประกาศใช้วาระแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน แต่ยังมีการจับกุมกลุ่มคนที่พยายามเรียกร้องสิทธิตามหลักประชาธิปไตย เป็นต้น

"แม้อนาคตจะมีการเลือกตั้ง ก็ไม่ได้เป็นหลักประกันร้อยเปอร์เซ็นต์ว่า รัฐบาลประชาธิปไตยจะเคารพสิทธิทั้งปวงที่เราพูดถึง ดังนั้นประชาชนต้องรวมพลังกันคานอำนาจเพื่อผลักดันให้ผู้มีอำนาจเคารพสิทธิทั้งปวง ไม่ใช่เฉพาะแต่เรื่องการเลือกตั้ง แต่ยังรวมการขจัดความยากจน เรื่องของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเราต้องเน้นให้เกิดขึ้นแม้จะผ่านพ้นการเลือกตั้งไปแล้ว"

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ คณะนิติศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กล่าวว่า ในหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีทั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง สำหรับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเรามักจะไม่ประสบปัญหาเรื่องสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา
อดีตรองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นายวัส ติงสมิตร
ประธานกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศาสตราจารย์บรรเจิด สิงคะเนติ
คณะนิติศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ วิทิต มันตาภรณ์
คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แต่เมื่อเกิดความขัดแย้ง มีการชุมนุมใช้เสรีภาพทางการเมือง ก็มักนำไปสู่การทำลายชีวิตของผู้คนไม่ว่าจะฝ่ายใดก็ตาม รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งจึงมีปัญหาการคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกาย ส่วนรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง แน่นอนว่าประชาชนมีข้อจำกัดในการใช้เสรีภาพการแสดงออก ทั้งเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงความคิดเห็น แต่เราค่อนข้างมีความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย เพราะฉะนั้นไม่ว่าสังคมไทยจะเดินไปในบริบทของรัฐบาลรูปแบบใดก็คงจะต้องเผชิญกับปัญหาทั้งสองด้านดังที่กล่าวมา เราจึงอยู่ระหว่างทางสองแพร่งว่าจะเดินต่อไปอย่างไรสำหรับสิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลรูปแบบใด สิทธิของชาวบ้าน คือสิทธิชุมชนยังคงมีปัญหา ชุมชนไม่มีสิทธิในการใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเข้มแข็ง หลายชุมชนที่อยู่ในป่ายังมีปัญหากับรัฐ จะทำอย่างไรที่จะผลักดันให้สิทธิของชาวบ้านมีความเป็นรูปธรรมและจับต้องได้ เป็นประชาธิปไตยที่ชาวบ้านกินได้ มีส่วนร่วมได้ และใช้ประโยชน์ได้ การปฏิรูปประเทศที่กำลังเดินหน้าในเวลานี้จึงควรผลักดันร่างกฎหมายสิทธิชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวด้วย

ปัญหาสำคัญอีกประการสำหรับชาวบ้านคือ สิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งในรอบหลายสิบปีที่ผ่านมายังไม่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น หัวใจสำคัญของการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมคือการปรับปรุงระบบการสอบสวน แต่หลักการสอบสวนในกฎหมายไทยก็ยังไม่เป็นไปตามหลักสากลที่จะต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีหลักฐานมั่นคงแน่นอน เพื่อไม่ให้เกิด ‘แพะ’ ซึ่งจะเป็นความทุกข์ยากของประชาชน

“ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลใด บริบททางการเมืองแบบใด สิทธิที่เกี่ยวกับปากท้อง สิทธิที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม เรื่องที่เป็นความทุกข์ยากของประชาชนไม่เคยได้รับการดูแล สิทธิมนุษยชนบนเส้นทางประชาธิปไตยที่แท้จริงจึงควรเป็นการดูแลสิทธิและทุกข์ของชาวบ้าน โดยเฉพาะคนเล็กคนน้อยที่ต้องการสิทธิมนุษยชนบนหลักนิติธรรมและนิติรัฐ ทำอย่างไรที่ทำให้เขาเกิดความมั่นคงได้”

ด้าน**นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม** กล่าวว่า ต้องตั้งคำถามก่อนว่า ในกรณีที่ประเทศไม่เป็นประชาธิปไตย ถามว่าพี่น้องประชาชนทั้งหลาย จะมีสิทธิมนุษยชนกันอย่างที่ควรจะมีหรือไม่ที่ผ่านมาในยุคเผด็จการ ประชาชนจะขยับตัวทำอะไรก็ลำบาก การใช้อำนาจสุดโต่ง เช่น การจับยิงเป้าโดยไม่สอบสวนก็เคยเกิดขึ้นมาแล้ว **ถามว่าอำนาจเผด็จการเช่นนั้นในสมัยนี้ยังมีอยู่หรือไม่ ตอบได้ว่ายังมีอยู่ และอาจจะหนักกว่าเดิมเสียด้วยซ้ำ เพราะเป็นอำนาจเผด็จการที่เขียนไว้ให้ใช้ได้อย่างชอบธรรมตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญ** เช่น ประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับต่าง ๆ ที่ทำให้ คสช. ใช้อำนาจนั้นได้ทั้งทางนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการแทรกแซงได้ทั้งศาลและองค์กรอิสระ

นายพงศ์เทพกล่าวต่อว่า แม้จะมีการบัญญัติเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรอิสระและศาลที่ต้องมีความเป็นกลาง เที่ยงธรรมและน่าเชื่อถือ กลับต้องสั่นคลอนด้วยการเซ็ตซีโร่องค์กรอิสระบางแห่งโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ของรัฐบาล คสช. นอกจากนี้การที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้งของ คสช. (ในช่วงระยะ ๕ ปีแรกของการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ) โดยที่คนเหล่านี้มีสิทธิพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในอนาคตได้ ก็ยิ่งทำให้องค์กรอิสระขาดความน่าเชื่อถือและส่งผลเชิงลบต่อกระบวนการตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม ตนยังเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตยซึ่งแม้จะมีปัญหา แต่การปกครองในระบอบอื่นย่อมมีปัญหามากกว่า โดยในช่วงการบริหารของรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร คงต้องฝากความหวังในการคุ้มครองสิทธิเรื่องต่าง ๆ ของประชาชนไว้กับองค์กรตุลาการเพียงอย่างเดียว

"WE'RE ONLY ONE TEAM"

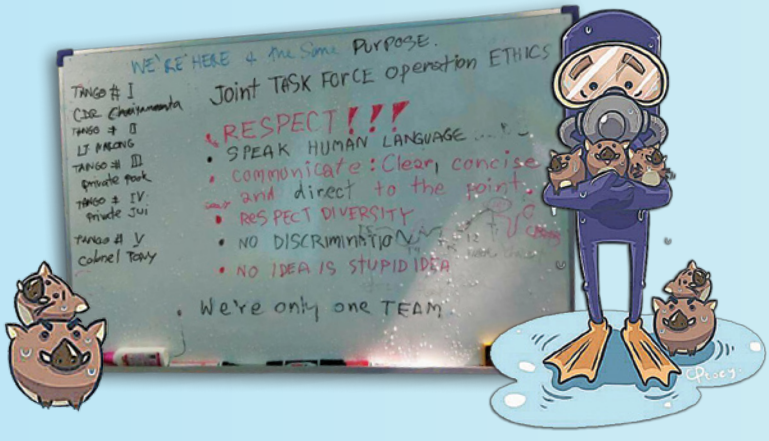
มนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน ศึกษาจากกรณีปฏิบัติการช่วยเหลือ "๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า"

วัลลภา คารทประภา
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย

โลกทั้งใบเชื่อมร้อยเป็นหนึ่งเดียวจากการเอาใจช่วยและเฝ้าติดตามปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิต ทีมฟุตบอลเยาวชน **"หมูป่าอะคาเดมีแม่สาย"** ที่ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน – ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ จนปรากฏแฮชแท็ก อาทิ **#คนแปลกหน้าที่อยากเจอมากที่สุด #thai cave rescue** ในสื่อสังคมออนไลน์อย่างแพร่หลาย กรณีดังกล่าวเป็นปรากฏการณ์ที่สร้างความประทับใจและความรู้สึกดี ๆ ว่า "โลกนี้ยังน่าอยู่" ได้อย่างประจักษ์ชัด จากเรื่องราวการเสียสละของจิตอาสาที่พักภารกิจส่วนตนชั่วคราวและมุ่งหน้าเดินทางมาที่ถ้ำหลวงเพื่อร่วมปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิตทีมหมูป่าตามทักษะความเชี่ยวชาญชำนาญที่ตนเองถนัดอย่างทุ่มเทและไม่ย่อท้อ โดยมีการทำงานที่เคารพซึ่งกันและกันแบบไร้พรมแดน และการเสียสละของชาวบ้านผู้รับน้ำจากการระบายน้ำออกจากถ้ำหลวง โดยยึดถือเป้าหมายเดียวกันว่า ทั้ง ๑๓ ชีวิตต้องรอด จนในที่สุดก็สามารถปฏิบัติภารกิจที่แสนยากและอันตรายนี้ได้อย่างสำเร็จลุล่วง นั้น พลังแห่งการรวมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นทีมเดียวกันในครั้งนี้เป็นความมหัศจรรย์อันแสนพิเศษของการมี **"มนุษยธรรม"** หรือ ธรรมที่มนุษย์พึงมีต่อกัน[๑] และการคำนึงถึง **"สิทธิมนุษยชน"** หรือ สิทธิพื้นฐานที่มนุษย์พึงมี[๒]

การปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า เป็นการปฏิบัติการมนุษยธรรมที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน นิยามของ**ปฏิบัติการมนุษยธรรม คือ การปฏิบัติการที่มีจุดมุ่งหมายในการช่วยชีวิต บรรเทาความทุกข์ยาก และธำรงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในสถานการณ์ที่เป็นผลมาจากการกระทำของมนุษย์หรือ จากภัยธรรมชาติ**โดยมีหลักการ ได้แก่ (๑) เคารพในความเป็นมนุษย์ (๒) ไม่เลือกปฏิบัติ (๓) เป็นกลาง (๔) เป็นอิสระ[๓]

เราจะเห็นหลักการนี้ประจักษ์ชัดมากในปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า จากการที่สื่อมวลชนเผยแพร่ภาพของกระดานไวท์บอร์ดที่แขวนอยู่กับต้นไม้บริเวณหน้าถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน (ดังภาพประกอบ[๔]) ซึ่งมีข้อความภาษาอังกฤษเตือนใจถึงการทำงานที่มีเป้าหมายเดียวกันว่า **"We're here for the same purpose"** โดยกำหนดเป็นจริยธรรมของทีมเฉพาะกิจปฏิบัติการร่วม **"Joint Task Force Operation ETHICS"** ได้แก่ **"RESPECT"** (เคารพซึ่งกันและกัน) **"Speak Human Language"** (พูดจาภาษามนุษย์) **"Communicate : Clear, Concise and Direct to the point"** (สื่อสาร : ชัดเจน, กระชับได้ใจความ และตรงประเด็น) **"Respect Diversity"** (เคารพในความหลากหลาย) **"No Discrimination"** (ไม่เลือกปฏิบัติ) **"No idea is stupid idea"** (ไม่มีความคิดใดเป็นความคิดที่แย่) และ **"We're only One TEAM"** (พวกเราคือทีมเดียวกัน)

จะเห็นได้ว่า หลักการของปฏิบัติการมนุษยธรรมเป็นหลักการเดียวกันกับ**หลักการของสิทธิมนุษยชน** ดังปรากฏใน**ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน**[๕] **ข้อ ๑** ว่า **"มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิ ต่างในตนมีเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งภราดรภาพ"** เพราะ "สิทธิมนุษยชนนั้นแท้จริงแล้วคือการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนสะท้อนเหตุผลว่ามนุษย์มีคุณค่าพิเศษ[๖]" ซึ่งเยอร์แกน ฮาเบอร์กาส นักปรัชญาสมัยใหม่ อธิบายว่า "แนวความคิดเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีรากมาจากกฎหมายที่ให้คุณค่ากับความเท่าเทียมและความเป็นสากล แนวคิดนี้คือข้อต่อทางความคิดที่เชื่อมศีลธรรมว่าด้วยการเคารพทุกคนอย่างเท่าเทียมกันเข้ากับกฎหมายบ้านเมือง[๗]" ด้วยเหตุนี้ ปัจจุบันจึงมีคาถาสิทธิมนุษยชนสั้น ๆ ให้เข้าใจง่าย ๓ ประการ ว่า **"เคารพ" (Respect) "คุ้มครอง" (Protect)** และ **"บรรลุผล" (Fulfill)**[๘]

จะเห็นได้ว่า **แกนกลางของมนุษยธรรมและสิทธิมนุษยชน คือ การคุ้มครองมวลมนุษยชาติและธำรงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยอยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติที่เท่าเทียม ไม่แบ่งแยก และเคารพซึ่งกันและกัน** อย่างไรก็ตาม หลักมนุษยธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนก็มีจุดต่าง กล่าวคือ "มนุษยธรรมจะมุ่งเน้นที่การดูแลความเจ็บป่วยทุกข์ยาก โดยอาจจะเกี่ยวข้องกับความยุติธรรมเพียงเล็กน้อย ในขณะที่สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความยุติธรรมและการนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม[๙]"

ตัวอย่างการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนจากกรณีช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า นี้ จะเห็นได้ชัดจากกรณีที่ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอนได้มีการจัดระเบียบการทำงานของสื่อมวลชน[๑๐] โดยกำหนดพื้นที่ทำงานของสื่อให้อยู่ภายในจุดที่เจ้าหน้าที่ระบุ โดยอาจใช้สายกั้นหรือมีผู้ควบคุมดูแลให้อยู่ในเขต ห้ามล่วงเกินพื้นที่หวงห้ามภายในโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะศูนย์รองรับญาติผู้ประสบภัย รวมถึงได้กำหนดให้พื้นที่ทำงานในบริเวณรอบข้างไม่ล่วงล้ำไปบนผิวจราจรและให้เดินรถทางเดียว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของผู้ประสบภัย เจ้าหน้าที่ และสื่อมวลชนเองในการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่กำหนด การดำเนินการเช่นนี้ มีเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากการคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ประสบภัยที่ยังเป็นเด็กและเยาวชน และครอบครัว ซึ่งถือเป็นการดำเนินงานที่เคารพสิทธิมนุษยชนของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ดังที่เครือข่ายองค์กรด้านเด็กเยาวชนและครอบครัวได้แสดงจุดยืนและข้อเรียกร้องต่อทุกฝ่ายในช่วงนั้นว่า *"การกระทำใด ๆ ก็ตามต่อกรณีนี้ ทั้งการช่วยเหลือ เยียวยา การนำเสนอข่าวสาร ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงสิทธิที่เด็กพึงได้รับตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก เช่น สิทธิในการอยู่รอด ได้รับการดูแลสุขภาพพื้นฐาน มีสันติภาพและความปลอดภัย เด็กจึงควรได้รับการประเมินผลกระทบทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ และต้องได้รับการเยียวยา เสริมพลังอย่างเหมาะสม สิทธิส่วนตัวของเด็กและครอบครัวต้องไม่ถูกละเมิด เด็กและเยาวชนทุกคนตลอดจนครอบครัว ควรต้องกลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติโดยเร็ว ภายหลังการฟื้นฟูเยียวยาตามกระบวนการที่ถูกต้อง[๑๑]"*

อย่างไรก็ตาม ยังมีบางสื่อที่ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าหน้าที่กรณีการห้ามอากาศยานไร้คนขับ หรือ โดรน บินเข้าใกล้เขตถ้ำหลวงในรัศมี ๑๕ ไมล์ทะเล โดยปรากฏหลักฐานภาพชัดเจนว่า มีโดรนของสื่อบางสำนักบินประกบเฮลิคอปเตอร์ที่พาทีมหมูป่าไปส่งโรงพยาบาล ซึ่งการฝืนคำสั่งดังกล่าวเป็นการรบกวนการบิน ละเมิดกฎการบินสากล อันมีโทษตามกฎหมาย[๑๒]

การดำเนินการของรัฐในการคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในคราวนี้ เป็นการสร้างมาตรฐานใหม่และสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนในการเคารพสิทธิมนุษยชนได้เป็นอย่างดี

ภารกิจปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิตทีมหมูป่า ได้รับการชื่นชมจากทั่วโลก อันเป็นผลจากความร่วมมือร่วมใจและการเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นของทีมช่วยเหลือทั้งไทยและนานาชาติ การบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินอย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงน้ำใจท่วมท้นจากทั่วโลก ซึ่งได้สร้างความประทับใจและแรงบันดาลใจในการทำความดีและสร้างสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติ

คงไม่เกินจริงไปนัก หากจะกล่าวว่า ปฏิบัติการช่วยเหลือ ๑๓ ชีวิต ทีมหมูป่าครั้งนี้ จะเป็นที่จดจำว่า ครั้งหนึ่ง โลกของเรา ได้หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวด้วยมนุษยธรรม และสิทธิมนุษยชน.

๑ *ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.royin.go.th/dictionary/lookup_domain.php. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๒ *เรื่องเดียวกัน.*

๓ *Sian Lea. Humanitarian And What It Means For Human Rights. 2016. [online]. Available from: http://rightsinfo.org. [30 July 2018]*

๔ *สยามสปอร์ต. เผยภาพไวท์บอร์ดหน่วยปฏิบัติการ ทัศนคติยิ่งใหญ่ รวมทุกชาติเป็นหนึ่ง. ๒๕๖๑. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: www.siamsport.co.th/football/thaiotherleague/view/79718. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๕ *ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน. แปลโดย กรมองค์การระหว่างประเทศ. ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://humanrights.mfa.go.th/upload/pdf/udhr-th-en.pdf. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๖ *Andrew Clapham. Human Rights: A Very Short Introduction. แปลโดย ฐิติรัตน์ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล และสุนีย์ สกาวรัตน์. หน้า ๓๔. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ openworld, ๒๕๕๙.*

๗ *หน้า ๓๖. เรื่องเดียวกัน.*

๘ *อมรา พงศาพิชญ์. กระบวนทัศน์ "สิทธิมนุษยชน" และ "ความยุติธรรม" สำหรับสังคมเปลี่ยนผ่าน. ๒๕๕๗. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.library.polsci.chula.ac.th/dl/d5effc2df9c555e8444ad4d44cdd69d6. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๙ *Lea. Op.eit.*

๑๐ *มติชน. จัดระเบียบสื่อหน้าถ้ำ ทำงานตามกรอบ–ห้ามกีดขวางจราจร ไม่ปฏิบัติตาม รับบัตร–เชิญกลับทันที. ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/region/news_1032872. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๑๑ *แนวหน้า. เครือข่ายเด็กฯ แถลงการณ์ ๕ ข้อ วอนหยุดซ้ำเติมละเมิดสิทธิครอบครัว – ๑๓ ชีวิตหมูป่า. ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.naewna.com/local/350022. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

๑๒ *ไทยรัฐ. เตือนไม่ควรทา ! โดรนบินตาม ฮ.ช่วยหมูป่า สั่งสอบสวนแล้ว. ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.thairath.co.th/content/1330695. [๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑]*

(ขอบคุณภาพถ่ายและภาพเขียนทุกชิ้นจากอินเตอร์เน็ต)

หมูป่า ๑๓ ชีวิต กับสิทธิที่จะมีชีวิตรอด

อัตถิยา เดวีเลาะ
นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ข่าวทีมฟุตบอลเยาวชน **"หมูป่าอะคาเดมีแม่สาย"** ติดอยู่ในถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย กลายเป็นที่สนใจของคนในสังคมไทยและสังคมโลกแทบทุกวันที่ทุกบ้านและทุกคนในครอบครัวต่างเฝ้ารอให้ทีมช่วยเหลือที่ระดมสรรพกำลังกันทั้งจากหน่วยงานในประเทศไทยและอาสาสมัครจากต่างประเทศพบ "หมูป่า" ทั้ง ๑๓ ชีวิต ผู้คนทุกศาสนาต่างร่วมระดมสวดมนต์อ้อนวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือเพื่อขอให้เด็ก ๆ และโค้ชทีมหมูป่าปลอดภัย จนกระทั่งวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ทุกคนได้รับข่าวที่น่ายินดีเมื่อทีมช่วยเหลือพบตัว "หมูป่า" ทั้ง ๑๓ ชีวิตแล้ว พวกเขาปลอดภัยดี แต่ยังไม่สามารถนำตัวพวกเขาออกมาได้ในทันที เนื่องจากภายในถ้ำมีน้ำท่วมสูง มีหินงอก หินย้อย และเส้นทางคับแคบ ซึ่งล้วนเป็นอุปสรรคในการนำตัวพวกเขาออกจากถ้ำ

ด้านเสียงตอบรับต่อปฏิบัติการช่วยเหลือทีมหมูป่า แม้ผู้คนในสังคมส่วนใหญ่ต่างเอาใจช่วย ยินดีต่อข่าวการพบตัวทีมหมูป่า และให้การสนับสนุนภารกิจครั้งนี้อย่างเต็มกำลัง แต่ก็ยังมีเสียงสะท้อนจากสังคมออนไลน์บางส่วนที่วิพากษ์วิจารณ์การช่วยเหลือครั้งนี้ เช่นว่า **เหตุใดรัฐบาลจะต้องทุ่มงบประมาณและกำลังคนมากมายเพียงเพื่อช่วยเด็กซน ๆ ๑๓ คนที่หลงไปติดถ้ำเอง**

หากมองในมุมสิทธิมนุษยชนแล้ว ประเด็นสำคัญเบื้องหลังความพยายามทุกวิถีทางอย่างสุดกำลังและความสามารถของรัฐบาลและทีมช่วยเหลือทั้งไทยและต่างประเทศ คือ ความหวังและความปรารถนาให้เด็ก ๆ และโค้ชทีมหมูป่าได้มีชีวิตรอด หรือได้รับ **"สิทธิในการมีชีวิตรอด"** อันสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child - CRC) ที่มีหลักการสำคัญ ๔ ด้านเพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก ได้แก่ ๑. สิทธิในการอยู่รอด (Right of Survival) ๒. สิทธิได้รับการคุ้มครอง (Right of Protection) ๓. สิทธิในด้านพัฒนาการ (Right of Development) และ ๔. สิทธิการมีส่วนร่วม (Rights of Participation) ดังนั้นเด็กทุกคนจึงมีสิทธิในการมีชีวิตและการอยู่รอด รวมถึงมีสิทธิที่จะได้พักผ่อนและเข้าร่วมกิจกรรมการละเล่นทางสันทนาการ ดังที่**พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี**[๑] ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ติดถ้ำของทีมหมูป่าว่า **"อุบัติเหตุครั้งนี้ไม่ใช่ความผิดของใคร เด็ก ๆ มีสิทธิใช้ชีวิตปกติเหมือนกับคนอื่น ๆ ในพื้นที่ รวมถึงการที่เขาเข้าไปเที่ยวพักผ่อนในถ้ำดังกล่าว แต่บังเอิญเกิดเหตุการณ์ทางธรรมชาติจนทำให้ต้องไปเผชิญชะตากรรมที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการผจญภัย"**

ในเวลาต่อมา หลังจาก "หมูป่า" ทั้ง ๑๓ ชีวิตได้รับการช่วยเหลือออกมานอกถ้ำแล้ว ครอบครัวมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะดูแลและให้กำลังใจพวกเขา ไม่ตำหนิในสิ่งที่พวกเขาได้กระทำไปโดยไม่ได้คาดการณ์ และเป็นที่น่ายินดียิ่งที่รัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐเห็นถึงความสำคัญในการที่จะคุ้มครองพวกเขา **ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๗** ที่ระบุว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใดซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ" โดยมีแนวปฏิบัติในการคัดกรองคำถามจากสื่อมวลชนในการแถลงข่าวด้วย ขณะที่สื่อก็ต้องระมัดระวังการตั้งคำถามเพื่อให้เด็ก ๆ ที่เป็นผู้ประสบภัยได้รับการคุ้มสิทธิตามหลักกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน

กรณีการติดถ้ำหลวงฯ ของทีมหมู่ป่าและปฏิบัติการช่วยเหลือชีวิตครั้งนี้เป็นเรื่องที่ผู้บริหารประเทศในทุกระดับต้องให้ความสำคัญนำกลับมาพิจารณาทบทวน และถอดบทเรียนทุกด้านที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การเลี้ยงดู ความปลอดภัยในชีวิต ความเป็นส่วนตัว รวมไปถึงการเตรียมตัวป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ เพื่อให้เด็กของเราที่จะเจริญเติบโตในวันข้างหน้า รวมถึงประชาชนทุกคนได้มีภูมิคุ้มกันและสามารถที่จะเอาตัวรอดในวิกฤตต่าง ๆ ได้

"ในวิกฤติย่อมมีโอกาส" คำกล่าวนี้เป็นจริงเสมอ กรณี ๑๓ หมูป่าติดถ้ำหลวงฯ ไม่ใช่แค่เรื่องเที่ยวชนของเด็ก ๆ แต่ได้กลายเป็นบทเรียนสำคัญและทรงคุณค่าสำหรับประเทศไทยในการทำความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนของเยาวชนและครอบครัว ตลอดจนการตั้งรับกับภัยพิบัติในวันข้างหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อไป

๑ กรุงเทพธุรกิจ. นายกฯ ชี้ กรณี ๑๓ หมูป่า ติดถ้ำไม่ใช่ความผิดใคร. ๒๕๖๑. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/808525

(ขอบคุณภาพถ่ายและภาพเขียนทุกชิ้นจากอินเตอร์เน็ต)

กสม. ลงนามเอ็มโอยูร่วม จุฬาฯ-ธรรมศาสตร์-นิด้า-ม.หอการค้า ผสานความร่วมมือทางวิชาการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ

วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ **นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงนามในบันทึกความร่วมมือ (เอ็มโอยู) การส่งเสริมด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมกับ ๔ สถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสร้างกลไกและประสานความร่วมมือทางวิชาการในการขับเคลื่อนงานสิทธิมนุษยชนอย่างบูรณาการและเป็นระบบ โดยมี**นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ**นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องเสวนา ชั้น ๖ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. นำเสนอรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน-ผลการปฏิบัติงานประจำปี ๖๐ ต่อที่ประชุม สนช.

วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๑ **นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** และ **นางเตือนใจ ดีเทศน์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) และ**นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ครั้งที่ ๔๕/๒๕๖๑ เพื่อชี้แจงรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๐ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ณ รัฐสภา

กสม. ร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ นางอังคณา นีละไพจิตร นางเตือนใจ ดีเทศน์** และ**นายชาติชาย สุทธิกลม** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมลงนามถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๖ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ณ พระบรมมหาราชวัง

กสม. ร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑ **นางอังคณา นีละไพจิตร นายชาติชาย สุทธิกลม** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย **นายบุญเกื้อ สมนึก นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์ นายโสพล จริงจิตร** รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมเดินริ้วขบวนอัญเชิญเครื่องราชสักการะถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง

ประกาศ ๕ ลักษณะ สื่อไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์

นักวิชาชีพสื่อห่วงจำกัดสิทธิในการทำหน้าที่

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่**ประกาศคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เรื่อง กำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๖๑** โดยมีรายละเอียดระบุว่า ตามที่พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คณะกรรมการประกาศกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ให้ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชนและครอบครัวมีทักษะในการรู้เท่าทันสื่อ เฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ และสามารถใช้สื่อในการพัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคม จึงได้กำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ไว้ ดังต่อไปนี้

๑) สื่อที่มีเนื้อหาขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีของสังคม หรือส่งผลกระทบทางลบต่อจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน ครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างร้ายแรง ๒) สื่อที่มีเนื้อหาก่อให้เกิดความแตกแยก ยั่วยุ และสร้างความเกลียดชังต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจ ๓) สื่อที่มีเนื้อหาส่งเสริมการละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ๔) สื่อที่มีเนื้อหาขัดต่อกฎหมาย และ ๕) สื่อที่มีเนื้อหาขัดต่อหลักจรรยาบรรณสื่อ หรือแนวปฏิบัติของวิชาชีพสื่อนั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม ภายหลังมีประกาศฉบับดังกล่าวได้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในแวดวงสื่อมวลชนที่ระบุว่า แม้จะเป็นการดีที่มีการควบคุมดูแลสื่อที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชน (ตามข้อ ๓) แล้ว แต่การกำหนดลักษณะของสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ในข้ออื่น ๆ อาจยิ่งเป็นการจำกัดเสรีภาพสื่อให้อยู่ภายใต้โอวาทของรัฐบาลจากการตีความเรื่องศีลธรรมอันดี จริยธรรม หรือจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีขอบเขตกว้าง

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

กรุณาส่ง

.....

.....

.....

.....

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
หากต้องการข้อมูล ข้อแนะนำและบอกรับมุมมองสิทธิ์ ฟรี! ติดต่อ :
สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๙๕๗๕
หรืออ่าน **มุมมองสิทธิ์** ได้ที่ www.nhrc.or.th